

Praktijkadvies 'Biodiversiteit'

Inleiding

Biodiversiteit is een term die we gebruiken om de (soorten)rijkdom van de natuur aan te duiden. Het gaat om de grote verscheidenheid aan dieren, planten, leefomgeving en genen. Biodiversiteit zorgt door de interactie met omgevingsfactoren voor ecosystemen waarin organismen kunnen leven, zoals bijvoorbeeld de mens. We kunnen immers niet overleven zonder de natuur. De biodiversiteit wordt wereldwijd bedreigd. Verlies aan biodiversiteit betekent niet alleen dat er (zeldzame) planten- en diersoorten verdwijnen. Het leidt ertoe dat volledige ecosystemen minder produceren en kwetsbaarder worden voor invloeden van buitenaf. Economen schatten dat verlies op zo'n [50 miljard](#) euro per jaar. Als we niet ingrijpen, zou het verlies aan biodiversiteit op het land ons in 2050 zo'n 7% van het Bruto Buitenlands Product (bbp) kunnen kosten.

Amsterdam kent zeer specifieke en karakteristieke natuurwaarden. In onder meer brak water, open water, op kademuuren en veenweiden komen ruim 10.000 soorten planten en dieren voor. Hiervan worden ruim 250 soorten specifiek beschermd door de Nieuwe natuurwet. Om te zorgen dat dieren zich veilig kunnen verplaatsen, heeft Amsterdam ecologische zones. Dit zijn verbindingen tussen natuurgebieden die deel uitmaken van de Hoofdgroenstructuur Amsterdam ecologische. Zoals natte verbindingen voor amfibieën en de ringslang en boomkruinroutes voor eekhoorns en sommige vogelsoorten. Amsterdammers kunnen een bijdrage leveren aan het behoud van soorten en het versterken van natuurbeleving. Door stedelijk groen met de juiste beplanting in te richten en ecologisch te beheren wordt de biodiversiteit gestimuleerd. Ook gebouwen, schoolpleinen en waterpartijen kunnen een bijdrage leveren. Dit kan prima samengaan met klimaatadaptatie-doelen.

Ontwikkelingen in Amsterdam

- *Groenvisie*

De Gemeente Amsterdam stelt in 2020 een stedelijke groenvisie (met uitvoeringsprogramma) op waarin biodiversiteit een belangrijke kernwaarde is. De groenvisie wordt het beleidsdocument voor stedelijke vergroening tot ca. 2050 en zal de Agenda Groen (2015) vervangen. De Ecologische Visie van de gemeente Amsterdam (2012) zal (geactualiseerd) opgenomen worden in de stedelijke groenvisie.

- *Natuurinclusief bouwen*

Bij de realisatie van nieuwbouw bestaan er veel kansen voor de versterking van de biodiversiteit. De gemeente Amsterdam heeft hiervoor het handboek '[Natuurinclusief Bouwen](#)' en ontwerpen in twintig ideeën samengesteld. Ook zijn er groennormen (aantal m² groen) voor nieuwbouw vastgesteld.

- *Natuurwaardenkaart 2016*

De [Natuurwaardenkaart](#) Amsterdam 2016 geeft de totale natuurwaarde voor de groengebieden binnen de gemeentegrenzen van Amsterdam en het Amsterdamse Bos en is bepaald op basis van soortenaantal, natuurlijkheid, vervangbaarheid en de rol van het gebied in de ecologische structuur.

Zelf aan de slag!

Bij het opzetten (ontwerpen, aanleggen, inrichten, beheren) van een groen buurtproject ter versterking van de biodiversiteit is het van belang om door de ogen van een dier of plant te kijken: Hoe ziet de omgeving eruit?

Kijk naar de *a-biotische factoren*.

- Is de plek schaduwrijk, zonnig, vochtig of droog?
- Is deze bodem voedselrijk of voedselarm (kijk verder dan de eerste 10 cm)

Maar ook naar de *biotische factoren*

- Is deze omgeving geschikt voor die plant of dat dier?
- Welke planten en dieren zijn er in jouw buurt al aanwezig?
- Is er leven in de bodem; Is er een insectenleven?
- En waar is het volgende stukje groen in de omgeving zodat de dieren en planten deze kunnen gebruiken om zich te verplaatsen (stepping stone).

Andere tips zijn:

- Hou het praktisch, kleinschalig; gebruik geen gif en kunstmest
- Ga (ecologisch) tuinieren en zorg voor variatie
- Neem nectarrijke planten; kies voor bes- of noten dragende bomen/ struiken
- Maak een overhoekje; een rommelhoekje; Kijk goed wat er gebeurt (monitoren)
- Maak onderscheid tussen wat je kan beantwoorden en waar je advies over wilt inwinnen

Coach anderen!

Buurtgroen is essentieel voor een gezonde leefomgeving voor planten en dieren en voor ons. Via buurtgroen kunnen soorten zich door de stad verspreiden en ontstaat een robuust ecologisch netwerk met de grotere groengebieden in en rondom de stad. Een uitgebalanceerd biodiversiteitsplan wordt opgesteld door in gesprek te gaan met de bewoners over de ideeën; door de locatie samen te bekijken en te monitoren welke soorten er voorkomen én hoe je deze soorten kan behouden en nieuwe soorten kan stimuleren om zich te vestigen.

Zoek contact met andere groencoaches en/of professionele (maatschappelijke) organisaties die jou en de bewoners kunnen adviseren over de leefomgeving van planten en dieren en over het beheer. Onderhoudt nauwe en goede contacten met de stadsecologen en ecologisch beheerder van de gemeente Amsterdam die in jouw gebied actief zijn. Ook kan je terecht bij vrijwilligersorganisaties die zich inzetten voor biodiversiteit zoals de KNNV Amsterdam, IVN Amsterdam en de Vogelwerkgroep Amsterdam.

Verder lezen en informatie

Waarnemingen

- <https://maps.amsterdam.nl/>
- <https://waarneming.nl/>

Professionele organisaties:

- ivnamsterdam.nl/vogelsamsterdam.nl
- <https://www.vlinderstichting.nl/>
- <https://www.ravon.nl/>
- <https://www.zoogdiervereniging.nl/>
- <https://www.vleermuis.net/vleermuizen-en-bescherming/hoe-vleermuizen-leven>
- <https://www.floron.nl/>
- <https://www.knnv.nl/amsterdam>
- www.vogelbescherming.nl/stadsvogelfactsheets

Boeken en artikelen

- <http://natuurlijkestad.nl/stadsnatuur-maken-making-urban-nature/>
- <https://www.wwf.nl/globalassets/pdf/wwf-living-planet-report-nederland-2020-natuur-en-landbouw-verbonden.pdf>
- <http://www.biodiversiteit.nl/stad>
- <https://www.stadszaken.nl/economie/werklocaties/1899/biodiversiteit-begint-bij-groen-in-de-stad>
- https://ec.europa.eu/environment/nature/info/pubs/docs/brochures/biodiversity_tips/nl.pdf

Biologische zaden en planten

- <https://www.cruydhoeck.nl/>
- <https://www.deheliant.nl/>